

Irena Gruchała
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytet Jagielloński
Kraków

Stosowanie tytułu ujednoczonego w katalogu zautomatyzowanym

W katalogu alfabetycznym karty zawierające opisy książek szereguje się według hasła opisu bibliograficznego: osobowego, korporacyjnego oraz tytułowego. Jeżeli żadnego z tych haseł nie można zastosować, to karty szereguje się według tytułu właściwego. W niniejszym artykule omówiono stosowanie hasła tytułowego, które w katalogach kartkowych występowało dość rzadko. Hasło tytułowe określa się jako „hasło, którego jedyną lub pierwszą częścią jest tytuł ujednoczony lub tytuł formalny”¹. Według fragmentarycznych badań przeprowadzonych w bibliotekach naukowych, tylko biblioteki o profilu humanistycznym stosowały hasło zawierające tytuł ujednoczony w przypadku opisywania Biblii i, w mniejszym stopniu, tytuł anonimu klasycznego². Natomiast zupełnie nie stosowano ujednoczonego tytułu dzieła autorskiego.

Biblioteki, które w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku rozpoczęły tworzenie katalogów zautomatyzowanych, musiały stosować hasło tytułowe zgodnie z przygotowaną wcześniej instrukcją. Obecnie bibliotekarze mają do dyspozycji Polską Normę PN-N-01231:2001 (*Hasło opisu bibliograficznego. Hasło tytułowe*), w której ustalono zasady doboru i formułowania haseł zawierających

¹ PN-89/N-01224 (*Bibliotekarstwo i bibliografia. Opracowanie zbiorów informacji o dokumentach. Terminologia*). s. 2.

² I. Gruchała, K. Sanetra: *Zagadnienia ujednoczania danych w katalogach zautomatyzowanych na podstawie doświadczeń bibliotek wykorzystujących oprogramowanie VTLS [w:] Materiały na Międzynarodową Konferencję nt.: Współpraca bibliotek naukowych w zakresie automatyzacji, Kraków 16-19. 11. 1998*. Warszawa 1998, s. 55.

tytuł. Ponadto współpracujące biblioteki sprecyzowały szereg szczegółowych zasad ujednoczania tytułów, które przedstawiono w książce *Hasła osobowe, korporatywne i tytułowe. Zasady sporządzania rekordów kartoteki haseł wzorcowych*.³ W oparciu o tę publikację bibliotekarze tworzą rekordy khw w Centralnej Kartotece Haseł Wzorcowych (CKHW) stanowiącej zasadniczą część Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT⁴. Obecnie baza ta zawiera ponad 11 tysięcy tytułów ujednoczonych. Hasła te, jak i inne ich rodzaje, będzie udostępniać Biuro FIDES w postaci bazy MAK⁵. Wykorzystywanie haseł z CKHW przez biblioteki kościelne sprawi, że ich katalogi staną się bardziej spójne z katalogami innych współpracujących bibliotek: Biblioteki Narodowej, bibliotek naukowych i publicznych. Możliwe stanie się także przejmowanie pełnych rekordów bibliograficznych z katalogu NUKAT, jeśli zostaną spełnione inne warunki współpracy.

Postanowienia wyżej wspomnianej normy dotyczą tytułu ujednoczonego, tytułu formalnego oraz ujednoczonego tytułu zbiorczego. W niniejszym artykule przedstawiono najważniejsze zasady doboru hasła zawierającego tytuł ujednoczony. Pominięto zagadnienie tytułu formalnego i ujednoczonego tytułu zbiorczego, jako że tytuły te nie upowszechniły się w naszych katalogach zautomatyzowanych. Zintegrowane systemy biblioteczne umożliwiają wyszukanie opisu dokumentu na wiele sposobów i dlatego nadawanie opisowi tytułu przez osoby katalogujące wydaje się zbędne. W przyszłości takie podejście do tytułu formalnego i ujednoczonego tytułu zbiorczego może ulec zmianie; decydujące znaczenie będą miały opinie użytkowników katalogów.

Niniejsze opracowanie zawiera szereg przykładów, które przedstawiają zasady doboru tytułu ujednoczonego do opisu bibliograficznego. Uwzględniono zarówno postanowienia normy, jak i niektóre ustalenia bibliotek współtworzących katalog centralny

³ Pod red. A. Paluszkiwicz, M. Lenartowicz. Warszawa 1999.

⁴ Więcej informacji o katalogu centralnym zawiera art. R. Dulian, NUKAT – *Narodowy Uniwersalny Katalog*, „Fides” 2002 nr 2, s. 99-106.

⁵ „Bibliotekarz” 2003 nr 9 s. 31.

NUKAT. W przykładach dane bibliograficzne wpisano w rekord bibliograficzny tworzony w formacie MARC 21; ze zrozumiałych względów ograniczono się do podawania pól zawierających strefy opisu bibliograficznego oraz hasła ujednolicone. Hasła występują w formie ustalonej w CKHW.

Tytuł ujednolicony tworzy się dla:

- anonimów klasycznych;
- ksiąg świętych i ksiąg liturgicznych;
- dzieł wydawanych pod różnymi tytułami i/lub tłumaczonych na wiele języków, których tytuł ujednolicony poprzedza się hasłem osobowym lub korporatywnym.

Tytuł ujednolicony może stanowić hasło główne rekordu bibliograficznego w polu 130 lub hasło dodatkowe w polu 730 oraz w polu 240.

Opis anonimu klasycznego

Anonimy klasyczne są tekstami nieznanego autorstwa, czasami przynależącymi do dorobku literatur kilku krajów. Ujednolicony tytuł anonimu klasycznego, dla którego tworzy się rekord khw, przejmuje się z odpowiedniego wykazu międzynarodowego⁶. Jeżeli tytuł nie występuje w spisie międzynarodowym, to przejmuje się go z kartoteki wzorcowej odpowiedniego kraju, z bibliografii lub innych źródeł informacyjnych.

PRZYKŁAD 1

```
020      \a 8372205515
130  0    \a Chanson de Roland \l (pol. ; \s wersja fr.)
250  00   \a Pieśń o Rolandzie / \c [oprac.] Joseph Bédier ; przeł.
          Tadeusz Boy-Żeleński ; oprac. Urszula Klatka.
```

⁶ *Anonymous classics. A list of uniform headings for European literature.* Comp. by the IFLA International Office for UBC, ed by Rosemary C. Hewett. London, 1978 ; *Liste internationale de vedettes uniformes pour le classiques anonymes.* Ed. par Rogger Pierrot. Paris, 1964.

- 260 \a Kraków : \b Zielona Sowa, \c 2002.
300 \a 110 s. ; \c 21 cm.
490 1 \a Lektura z Opracowaniem
700 1 \a Bédier, Joseph \d (1864-1938). \e Oprac.
700 1 \a Żeleński, Tadeusz \d (1874-1941). \e Tł.
700 1 \a Klatka, Urszula. \e Oprac.
830 0 \a Lektura z Opracowaniem - Zielona Sowa

Przykład dotyczy opisu francuskiego eposu rycerskiego pochodzącego prawdopodobnie z ok. 1100 roku. Na stronie tytułowej podano tytuł anonimowego klasycznego w języku polskim, nazwę uczonego, który opracował ten stary tekst oraz nazwy tłumacza i osoby, która współcześnie przygotowała tekst do druku. Dane te przejęto do pierwszej strefy opisu bibliograficznego dodając jedynie w nawiasie kwadratowym określenie rodzaju współpracy w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności. Jest to konieczne, aby wyjaśnić rzeczywisty udział *Bédiera* w powstaniu dzieła.

Opisywana książka zawiera jeden anonim klasyczny i jego tytuł ujednolicony stanowi hasło główne rekordu w polu 130. Tytułowi ujednoliconemu towarzyszy dopowiedzenie zawierające określenie języka tekstu i określenie wersji. Kolejność dopowiedzeń oraz stosowanie znaków umownych określono w normie. Na początku podano polską nazwę języka tekstu dzieła skróconą wg PN-N-1158:1985 (*Skróty wyrazów i wyrażeń w opisie bibliograficznym*), następnie określenie wersji wskazujące na przynależność utworu do literatury francuskiej. Dopowiedzenia do tytułu ujęto w nawiasy okrągłe, rozdzielono je średnikiem, ponieważ są to dopowiedzenia różnego rodzaju. Hasła dodatkowe w polach 700 zawierają hasła osobowe wraz z odpowiednimi określeniami współpracy w podpolu \e. Utworzono także hasło dodatkowe w polu 830 dla ujednoliconego tytułu serii; tytuł serii w formie występującej w książce podano w strefie serii i książki wielotomowej – pole 490.

W CKHW tworzy się najpierw tytuły ujednolicone bez dopowiedzeń lub z jednym dopowiedzeniem zawierającym określenie wersji. Tytuły te stanowią podstawę dla tytułów wykorzystywanych jako hasła opisu bibliograficznego. Forma

podstawowa tytułu ujednoczonego występującego w omawianym przykładzie wygląda następująco:

130 0 \a Chanson de Roland \s (wersja fr.)

Aby tytuł ten mógł być wykorzystany jako hasło towarzyszące opisowi omawianej książki, skopiowano rekord khw dla tego tytułu i odpowiednio zmodyfikowano. Rekord khw po modyfikacji zawiera m.in. następujące pola:

130 0 \a Chanson de Roland \l (pol. ; \s wersja fr.)
 430 0 \a Pieśń o Rolandzie
 530 0 \a Càn Rolant \s (wersja wal.)
 530 0 \a Roelantslied \s (wersja hol.)
 530 0 \a Roncesvalles \s (wersja hisz.)
 530 0 \a Chanson de Roland \s (wersja fr.)
 670 \a DLE
 670 \a Dictionnaire [...] des littératures, t. 1. - Paris, 1986.
 670 \a Literatura francuska, t. 1. - Warszawa, 1974.

Tytuł ujednoczony z pola 130 rekordu khw przejęto do hasła głównego rekordu bibliograficznego, także w polu 130. Przy przejmowaniu tytułu ujednoczonego z CKHW należy sprawdzić, czy dopowiedzenia towarzyszące tytułowi ujednoczonemu są odpowiednie dla opisywanej książki. Jeżeli brak tytułu ujednoczonego z właściwymi dopowiedzeniami, to tytuł taki należy utworzyć w centralnej bazie.⁷

PRZYKŁAD 2

020 \a 8371695144
 130 0 \a Sir Gawain and the Green Knight \l (pol.)
 245 00 \a Pan Gawen i Zielony Rycerz ; \b Perła ; Król Orfeo

⁷ Jeżeli biblioteka nie ma uprawnień do wprowadzania rekordów khw w centralnej bazie, to tytuł z niezbędnymi dopowiedzeniami można utworzyć tylko w swoim katalogu.

- /c [całość tł. i oprac.] J. R. R. Tolkien ; przekł. Andrzej
Wicher.
- 260 \a Warszawa : \b Amber, \c 1997.
- 300 \a 231, [1] s. ; \c 20 cm.
- 440 0 \a Dzieła tolkienowskie
- 700 1 \a Tolkien, John Ronald Reuel \d (1892-1973). \e Oprac.
- 700 1 \a Wicher, Andrzej \d (1955-). \e Tł.
- 730 02 \a Pearl, anonim \l (pol.)
- 730 02 \a Sir Orfeo \l (pol.)

Kolejny przykład dotyczy trzech współwydanych anonimów klasycznych. Ich tytuły zamieszczono na stronie tytułowej. Pracom współwydanym nie nadano tytułu wspólnego, dlatego wymieniono je w pierwszej strefie opisu bibliograficznego w kolejności występowania w książce. Do oznaczenia odpowiedzialności przejęto nazwy osób ze strony tytułowej. Przed nazwiskiem *Tolkiena* dodano w nawiasie kwadratowym określenie rodzaju współpracy oddające jego udział w wydaniu utworów.

W takim przypadku, zgodnie z odpowiednim postanowieniem normy, hasło główne rekordu w polu 130 stanowi tytuł ujednolicony utworu wymienionego na pierwszym miejscu. Hasła dodatkowe w polu 730 zawierają tytuły ujednolicone utworów wymienionych na drugim i trzecim miejscu. Hasła osobowe występujące w polach 700 zawierają nazwy współtwórców, towarzyszy im określenie rodzaju współpracy. W strefie serii i książki wielotomowej -pole 440 - podano tytuł całości książki wielotomowej w formie występującej w publikacji, jest to także forma do wyszukiwania.

PRZYKŁAD 3

- 245 00 \a Opowieści Okrągłego Stołu / \c oprac. Jacques
Boulenger ; przeł. Krystyna Dolatowska, Tadeusz
Komendant ; wstępem i przypisami opatrzyła Ewa
Dorota Żółkiewska.
- 260 \a Warszawa : \b Państw. Instytut Wydawniczy, \c
1987.
- 300 \a 440, [4] s. ; 23 cm.

- 440 0 \a Bibliotheca Mundi
 505 0 \a Zawiera : Merlin czarodziej. Lancelot z Jeziora.
 Poszukiwanie świętego Graala. Śmierć Artura.
 700 1 \a Boulenger, Jacques \d (1879-1944). \e Oprac.
 700 1 \a Dolatowska, Krystyna \d (1923-). \e Tł.
 700 1 \a Komendant, Tadeusz \d (1952-). \e Tł.
 700 1 \a Żółkiewska, Ewa Dorota. \e Wstęp
 730 02 \a Merlin \l (pol. ; \s wersja fr.)
 730 02 \a Lancelot du Lac \l (pol. ; \s wersja fr.)
 730 02 \a Queste del Saint Graal \l (pol. ; \s wersja fr.)
 730 02 \a Mort le Roi Artu \l (pol.)

Przykład zamieszczony powyżej dotyczy także prac współwydanych. Na stronie tytułowej podano ich tytuł wspólny, tytuły czterech anonimów klasycznych oraz nazwy współtwórców z określeniami rodzaju współpracy. Występowanie tytułu wspólnego prac współwydanych decyduje o sposobie ich opisu. Tytuł ten podaje się w pierwszej strefie opisu bibliograficznego – pole 245, a tytuły poszczególnych utworów wymienia się w uwadze o zawartości książki – pole 505.

W rekordzie bibliograficznym nie występuje hasło główne w polu 130. Ujednolicone tytuły prac współwydanych stanowią hasła dodatkowe w polach 730. Utworzono także hasła dodatkowe dla współtwórców książki w polach 700. Tytuł serii występujący w książce podano w hasle dodatkowym w polu 440.

Opis księgi świętej i księgi liturgicznej

Określenie księgi świętej stosuje się do pism stanowiących doktrynalną podstawę danej religii. I tak np. w Kościele Katolickim taką księgą jest Biblia, w islamie Koran, teksty Wedy w hinduiźmie, a podstawą nauczania judaizmu jest Talmud⁸. Dwa pierwsze przykłady, zamieszczone poniżej, dotyczą ksiąg świętych innych religii niż chrześcijańska.

⁸ Tytuły ujednolicone ksiąg świętych innych niż Biblia przejmują się z *Liste internationale de vedettes ...*

PRZYKŁAD 1

020 \a 8306011686
 130 0 \a Koran \l (pol.)
 245 00 \a Koran / \c z arab. przeł. i komentarzem
 opatrzył Józef Bielawski.
 250 \a Wyd. 2.
 260 \a Warszawa : \b Państw. Instyt. Wydaw., \c 1997.
 300 \a 972, [2] s. ; \c 23 cm.
 440 0 \a Bibliotheca Mundi
 700 1 \a Bielawski, Józef \d (1910-1997). \e Tł.

Przykład dotyczy książki, która zawiera tylko jedno dzieło. Jest to Koran, święta księga islamu objawiona Mahometowi przez Allacha. Ze strony tytułowej przejęto do pola 245 tytuł właściwy i nazwę osoby, która przetłumaczyła tekst i opatrzyła go komentarzem.

Ujednoliconą nazwą księgi stanowi hasło główne rekordu w polu 130. Hasła dodatkowe zawierają w polu 700 nazwę tłumacza, w polu 440 tytuł serii.

PRZYKŁAD 2

130 0 \a Book of Mormon \l (pol.)
 245 00 \a Księga Mormona : \b dzieje spisane na płytach
 przez Mormona w oparciu o kroniki z płyt
 Nefiego / \c przekł. z płyt na jęz. ang. Josepha
 Smitha.
 260 \a [S. l. : \b s. n.], \c 1981 \e (dr. w Niemczech).
 300 \a [16], 521 s. ; \c 19 cm.
 700 1 \a Smith, Joseph \d (1805-1844). \e Tł.

Kolejny przykład dotyczy opisu świętej księgi mormonów, wspólnoty założonej przez Josepha Smitha, uznawanego za proroka. Hasło główne zawiera ujednolicony tytuł tej księgi.

W chrześcijaństwie najważniejszą księgą jest *Biblia*, czyli *Pismo Święte* będące zbiorem ksiąg świętych. Przedmiotem opisu może być: cała *Biblia*; jedna z jej podstawowych części - *Stary Testament* lub *Nowy Testament*; zbiór ksiąg, np. *Pięć zwojów*, *Księgi dydaktyczne*; pojedyncza księga np. *Księga Samuela*, *Apokalipsa św.*

Jana oraz pojedynczy fragment np. *Ojciec nasz, Psalm 104*. Niezależnie od tego, czy przedmiotem opisu jest cała księga, czy tylko jej fragment, tytuł ujednoczony zawsze zaczyna się od tytułu całości – *Biblia*. W Centralnej Kartotece Haseł Wzorcowych utworzono rekordy khw dla *Biblii* oraz jej ksiąg i zbiorów ksiąg w ramach prac przygotowawczych, aby zachować jednolitą koncepcję tych rekordów. Tytuły te nie posiadają dopowiedzeń, są podstawą do tworzenia rekordów dla tytułów z dopowiedzeniami wykorzystywanymi jako hasła opisu bibliograficznego. Poniżej zamieszczono kilka przykładów zastosowania haseł zawierających ujednoczony tytuł *Biblii* lub jej części.

PRZYKŁAD 3

```
130 0    \a Biblia. \p NT. \p Ewangelia według św. Marka \l
        (pol.)
245 00   \a Ewangelia św. Marka / \c z ósmego wydania
        Nowego Testamentu w tł. Kazimierza Romaniuka.
260      \a Warszawa : \b Akces, \c 1997.
300      \a 58 s. ; \c 16 cm.
700 1    \a Romaniuk, Kazimierz \d (1927- ). \e Tł.
```

Opisywana książka zawiera tylko jedną księgę *Nowego Testamentu – Ewangelie św. Marka*. Tytuł tej ewangelii oraz nazwę tłumacza przejęto do pola 245 ze strony tytułowej. Hasło główne w polu 130 zawiera tytuł ujednoczony księgi. Tytuł ten ma budowę hierarchiczną. Na początku podano tytuł całości księgi - *Biblia*, następnie ujednoczony tytuł części - *NT*, która zawiera opisywaną księgę, i na końcu ujednoczony tytuł ewangelii. Nazwa tłumacza w polu 700 stanowi hasło dodatkowe rekordu bibliograficznego.

PRZYKŁAD 4

```
020      \a 8370580106
130 0    \a Biblia. \p NT. \p Apokryfy. \p Ewangelia
        Tomaszka \l (pol.)
```

- 245 00 \a Ewangelia Tomasza / \c z koptyjskiego przetł.
Albertyna Dembska i Wincenty Myszor ; wstępem
i komentarzem opatrzył oraz całość oprac. W.
Myszor.
- 260 \a Katowice : \b "Verbum" - Marek Górny, \c
1992.
- 300 \a 67 s. ; \c 21 cm.
- 500 \a Indeks.
- 700 1 \a Dembska, Albertyna. \e Tł.
- 700 1 \a Myszor, Wincenty \d (1941-). \e Tł.

Przykład dotyczy opisu *Ewangelii Tomasza* zaliczanej do apokryfów *Nowego Testamentu*. Występujące na stronie tytułowej dane przejęto do pierwszej strefy opisu bibliograficznego. Hasło główne rekordu w polu 130 zawiera ujednolicony tytuł apokryfu, utworzono także hasła dodatkowe w polach 700, w których występują nazwy tłumaczy.

PRZYKŁAD 5

- 020 \a 2853160378
- 130 0 \a Biblia. \p NT. \p Dzieje Apostolskie \l (pol.)
- 245 00 \a Dzieje Apostolskie oraz Listy i Apokalipsa : \b
o początkach Kościoła / \c [wprov. oraz
objaśnienia Paolo Crivellaro ; przekł.
wprowadzeń i objaśnień z jęz. wł. Danuta
Szumska].
- 246 1 \i Tyt. oryg.: \a Chiesa della origini negli atti
Dedli Apostoli e nei Loro Scritti
- 260 \a Paris : \b Éditions du Dialogue, \c 1982.
- 300 \a 445 s. : \b il., mapy ; \c 17 cm.
- 500 \a Teksty ewangeliczne wg wyd.: Pallottinum,
Poznań 1980.
- 700 1 \a Crivellaro, Paolo. \e Oprac.
- 700 1 a Szumska, Danuta. \e Tł.
- 730 0 \a Biblia. \p NT. \p Listy \l (pol. ; \k wybór)
- 730 0 \a Biblia. \p NT. \p Apokalipsa św. Jana \l (pol. ; \k
wybór)

Kolejny przykład dotyczy trzech współwydanych ksiąg biblijnych, których tytuły występują na stronie tytułowej połączone spójnikami⁹. Tytuły te wymieniono w pierwszej strefie opisu bibliograficznego; w kolejnym oznaczeniu odpowiedzialności podano ze strony redakcyjnej nazwę osoby, która napisała wprowadzenie i objaśnienia oraz nazwę tłumacza.

Hasło główne w polu 130 zawiera tytuł ujednolicony pracy współwydanej wymienionej na pierwszym miejscu; tytuły drugiej i trzeciej pracy stanowią hasła dodatkowe w polach 730. Dopowiedzenia dodane do tytułów ujednoliconych określają język tekstu oraz wskazują na stosunek tekstów opisywanych prac do tekstów oryginalnych. Utworzono także hasła dodatkowe w polach 700 zawierające nazwy współtwórców.

PRZYKŁAD 6

```
020      \a 8370151965
130  0    \a Biblia. \p ST \l (pol. ; \k wybór)
245  00   \a Stary Testament / \c [zespół tł. Jan Drozd et al.].
250      \a Wyd. 3 (dodr.).
260      \a Poznań : \b Księgarnia Św. Wojciecha, \c 2000.
300      \a 660, [4] s. ; \c 24 cm.
490  1    \a Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu /
        \c w przekł. z jęz. oryg. ze wstępem i
        komentarzami oprac. zespół pod red. Michała
        Petera, Mariana Wolniewicza ; \v t. 3
505  0    \a Księga Izajasza. Księga Jeremiasza. Księga
        Barucha. Księga Lamentacji (Treny). Księga
        Ezechiela. Księga Daniela. 12 Proroków
        Mniejszych.
700  1    \a Peter, Michał \d (1922-1982). \e Red.
700  1    \a Wolniewicz, Marian \d (1919- ). \e Red.
700  1    \a Drozd, Jan \d (1914- ). \e Tł.
730  02   \a Biblia. \p ST. \p Księga Izajasza \l (pol.)
```

⁹ Według *ISBD(M). International Standard Bibliographic Description for Monographic Publications*. 2002 Rev. (<http://www.ifla.org/VII/s13/pubs/>) zapis w pierwszej strefie opisu bibliograficznego powinien być następujący: Dzieje Apostolskie ; oraz, Listy ; i, Apokalipsa.

- 730 02 \a Biblia. \p ST. \p Księga Jeremiasza \l (pol.)
 730 02 \a Biblia. \p ST. \p Księga Barucha \l (pol.)
 730 02 \a Biblia. \p ST. \p Księga Ezechiela \l (pol.)
 730 02 \a Biblia. \p ST. \p Księga Daniela \l (pol.)
 730 02 \a Biblia. \p ST. \p Prorocy Mniejsi \l (pol.)
 730 02 \a Biblia. \p ST. \p Lamentacje Jeremiasza \l
 (pol.)
 830 0 \a Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu \v
 t. 3

Przykład dotyczy książki wielotomowej, którą można opisać na wiele sposobów. Biblioteki współtworzące katalog centralny zdecydowały, że w katalogu zautomatyzowanym najbardziej przydatną metodą opisu książki wielotomowej jest metoda na jednym poziomie. Dodatkowo założono, że dla każdej części sporządza się odrębny rekord bibliograficzny; omawiany przykład zawiera opis trzeciego tomu książki składającej się z czterech części.

Stronę tytułową stanowią dwie stroniczki na rozwarciu. Po prawej stronie występuje tytuł zasadniczej części *Biblii* – *Stary Testament*, poniżej wymieniono tytuły siedmiu ksiąg należących do tego zbioru. W tym miejscu występuje także oznaczenie tomu. Po lewej stronie podano tytuł całości książki wielotomowej wraz z nazwami osób odpowiedzialnych za jej opracowanie; dane te podano w polu 490.

W haśle głównym występuje ujednolicony tytuł *Starego Testamentu*, który jest także tytułem wspólnym współwydanych ksiąg wymienionych w polu 505.

Hasła dodatkowe w polach 730 zawierają ujednolicone tytuły poszczególnych ksiąg. W polach 700 występują nazwy redaktorów oraz tłumacza. Tytuł całości książki wielotomowej w formie ujednoliconej podano do wyszukiwania w polu 830.

PRZYKŁAD 7

- 100 1 \a Winiecki, Marian
 245 00 \a Biblia dla dzieci / \c il. Marian Winiecki ; tekst
 Anna Winiarska.
 260 \a [Poznań] : \b Com, \c 2002.

- 300 \a 247, [1] s., [1] k. tabl. złoż. : \b il. kolor. ; \c 22 cm.
 700 1 \a Winiarska, Anna.
 730 0 \a Biblia \l (pol. ; \k adaptacja)

Powyższy przykład dotyczy opisu adaptacji *Biblii*. Historie biblijne opowiedziano w sposób uproszczony, zrozumiały dla dzieci. Wydawnictwo jest bogato ilustrowane; tekst i ilustracje są równoważne, podobnie jak w albumach. Na stronie tytułowej pod tytułem uznanym za właściwy podano najpierw ilustratora, następnie autora tekstu. Nazwy te poprzedzają określenia rodzaju współpracy. W takim przypadku ilustrator i autor tekstu uznawani są za autorów; nazwy przejmują się w kolejności występowania w książce, ale podaje się je w odrębnych oznaczeniach odpowiedzialności¹⁰.

Dobierając hasła kierowano się zasadą, według której, jeżeli tekst adaptacji różni się znacznie od tekstu oryginału, posiada inny tytuł lub zmienioną formę piśmienniczą, to w hasle głównym należy podać nazwę autora adaptacji¹¹. W omawianym przykładzie występuje dwóch autorów, nazwa podana na pierwszym miejscu w oznaczeniu odpowiedzialności stanowi hasło główne rekordu bibliograficznego, nazwa autora tekstu stanowi hasło dodatkowe.

Hasło zawierające tytuł ujednolicony *Biblii* i odpowiednie dopowiedzenie stanowi hasło dodatkowe w polu 730.

Tytuły ujednolicone ksiąg liturgicznych tworzy się zgodnie z zasadami określonymi w *List of uniform titles for liturgical works of the Latin rites of the Catholic Church*¹². Księgami liturgicznymi są np.: mszały, brewiarze, graduły, chorały, natomiast nie uznaje się za księgi liturgiczne modlitewników i innych podobnych publikacji.

¹⁰ Zagadnienie to było omawiane w 1998 r. na warsztatach roboczych w Bibliotece Narodowej poświęconych katalogowaniu; do ustaleń stosuje się Przewodnik Bibliograficzny, porównaj poz. PB 6585/2002

¹¹ Przytoczoną zasadę podano w PN-N-01229 (*Hasło opisu bibliograficznego. Hasło osobowe*), s. 12.

¹² London, 1981.

Tytuł ujednolicony księgi liturgicznej podaje się w języku łacińskim. Jego forma i dopowiedzenia, które mu towarzyszą zależą od tego czy księga liturgiczna:

- nie uwzględnia postanowień Soboru Trydenckiego,

130 0 \a Missale (Ordo Cisterciensis)

130 0 \a Missale (Arras)

130 0 \a Breviarium (Ordo Sancti Benedicti)

- zawiera tekst ujednolicony w czasie Soboru Trydenckiego,

130 0 \a Breviarium romanum

130 0 \a Missale romanum

- zawiera tekst zgodny z postanowieniami Soboru Watykańskiego.

130 0 \a Missale romanum (Versio Polonica)

130 0 \a Liturgia horarum

130 0 \a Liturgia horarum (Versio Polonica)

Poniżej zamieszczono opisy ksiąg liturgicznych Kościoła Katolickiego; przykłady pochodzą z katalogu automatyzowanego Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie.

PRZYKŁAD 8

130 0 \a Breviarium (Kraków)

245 0 0 \a Liber horarum canonicarum secundum veram rubricam sive notulam ecclesiae Cracoviensis ; [ed. Ioannes Konarski].

260 \a [Cracoviae] : \b ex off. Joh. Haller civis Crac., \c 14 VIII 1507 [rz.] - 29 I 1508 [sł.].

300 \a k. [12], 1-229, [16], 230-404 [wł. 403],[1, cz.]; sygn. []6 []6 a-q8 r-s6 a-i8 k-16, ?4 ?8 Q8 aa8 bb6 cc4 dd-yy8 zz6 ; \c 2°.

500 \a Druk dwubarwny.

500 \a Liczne pomyłki w liczb. kk.

510 \a E 21,257-258 (Liber). W 2054. Hor. 24. Ossol. 237. BJ 303. Pol. Typ. IV,29. Boh. Brev. 2184. BUW XVI, 1564.

Powyższy przykład dotyczy opisu starego druku zawierającego tekst brewiarza przed przyjęciem postanowień Soboru Trydenckiego. Księga liturgiczna używana była w kościele lokalnym, dlatego tytułowi ujednocionemu towarzyszy dopowiedzenie zawierające nazwę geograficzną w języku oryginalnym.

PRZYKŁAD 9

130 0 \a Breviarium (Ordo Canonorum Regularium Sancti Augustini)
 245 00 \a Breviarium canonicorum regularium ordinis sancti Augustini : [pars hyemalis].
 260 \a Parisiis : \b venund. in edibus Conr. Resch, \c 1523 [rz.].
 300 \a k. [16], 84 [rz.]; 148 [rz.]; 64[rz.]; 36 [rz.] : \b il. ; \c 16°.
 500 \a Druk dwubarwny.
 510 \a Boh. Brev. 949 (2 cz.). BUW XVI, 1557.

Księga liturgiczna opisana powyżej używana była przez zgromadzenie zakonne przed wprowadzeniem postanowień Soboru Trydenckiego. Do tytułu ujednocionego dodano jako dopowiedzenie oficjalną nazwę zgromadzenia, aby odróżnić tę księgę od innych o tym samym tytule używanych w różnych zgromadzeniach.

PRZYKŁAD 10

130 0 \a Breviarium romanum
 245 00 \a Breviarium Romanum, ex decreto sacrosancti Concilii Tridentini restitutum Pii V. Pont[ificis] Maximi iussu editum. Atque Calendario Gregoriano accomodatum.
 260 \a Venetiis : \b apud Iuntas, \c 1584 [rz.].
 300 \a k. [24], 547, [1, cz.] : \b il. ; \c 2°.
 500 \a Druk dwubarwny.
 510 \a Boh. Brev. 342. BUW XVI, 1556.

Kolejny przykład dotyczy księgi ujednoliconej przez Sobór Trydencki dla całego Kościoła zachodniego. W takim przypadku nie stosuje się dopowiedzeń do tytułu ujednoliconego.

Wybór odpowiedniego tytułu ujednoliconego dla danej księgi zapewniają informacje zapisane w rekordzie khw w uwadze ogólnej przeznaczonej do prezentacji publicznej – pole 680. Poniżej zamieszczono fragment rekordu khw zawierający tytuł ujednolicony oraz notę stosowania hasła.

```
130 0   \a Breviarium romanum
680 9   \i Tytuł stosuje się dla tekstów ujednoliconych dla
        całego Kościoła zachodniego używanych przed
        Soborem Watykańskim II; dla tekstów posoborowych
        należy stosować tytuł \a Liturgia horarum; dla tekstów
        stosowanych przed Soborem Watykańskim II przez
        poszczególne wspólnoty zakonne i Kościoły lokalne
        stosuje się tytuł "Breviarium" z odpowiednim
        dopowiedzeniem, np. \a Breviarium (Wrocław),
        Breviarium (Ordo Sancti Benedicti); \i dla istniejącej w
        archidiecezji mediolańskiej oraz w szwajcarskiej
        administracji Lugano liturgii ambrożyjskiej stosuje się
        tytuł \a Breviarium ambrosianum
```

PRZYKŁAD 11

```
130 0   \a Liturgia horarum (Versio Polonica)
245 00  \a Liturgia godzin : \b codzienna modlitwa Ludu
        Bożego : tom dodatkowy : okres zwykły : tygodnie
        IX-XXVII.
260     \a Poznań : \b Pallottinum, \c 2002.
300     \a 1748, [12] s. ; \c 18 cm + \e Teksty często używane :
        [14] s.
500     \a Wydano razem z dodatkiem: Liturgia godzin :
        teksty własne o świętych : dodatek II.
```


Kolejny przykład dotyczy księgi liturgicznej stosowanej po Soborze Watykańskim II; dodane do tytułu ujednoczonego dopowiedzenie składające się z wyrazu *Versio* oraz łacińskiego określenia języka tekstu *Polonica* wskazuje, że przedmiotem opisu jest polskojęzyczna wersja księgi.

Opis dzieła często tłumaczonego i wydawanego pod różnymi tytułami

Norma stanowi, że opisy dzieł wydawanych pod różnymi tytułami i/lub tłumaczonych na wiele języków powinno towarzyszyć hasło dodatkowe zawierające tytuł ujednoczony poprzedzony hasłem osobowym lub korporatywnym. Biblioteki współtworzące katalog centralny NUKAT sprecyzowały zakres stosowania tytułu ujednoczonego. Tytuł ten stosuje się przede wszystkim w przypadku opisywania dzieł należących do literatury pięknej, filozofii oraz dokumentów powszechnych Kościoła katolickiego. Tytuł ujednoczony podaje się w polu 240 w formie ustalonej w CKHW. Pole 240 występuje w rekordzie bibliograficznym, który zawiera jedno z pól przeznaczonych na hasło główne rekordu: pole 100, 111 lub 110.

Poniżej zamieszczono szereg przykładów występowania tytułu ujednoczonego w polu 240.

PRZYKŁAD 1

020		\a 8321104347
100	0	\a Thomas a Kempis \d (ca 1380-1471).
240	10	\a De imitatione Christi \l (pol.)
245	00	\a O naśladowaniu Chrystusa / \c Tomasz a Kempis ; przeł. Anna Kamińska ; przedm. opatrzył Jan Twardowski.
250		\a Wyd. 8.
260		\a Warszawa : \b Pax, \c [1999].
300		\a 260, [4] s. ; \c 18 cm.
700	1	\a Kamińska, Anna \d (1920-1986). \e Tł.
700	1	\a Twardowski, Jan \d (1915-). \e Przedm.

Przykład dotyczy opisu dzieła teologicznego, tłumaczonego na wiele języków, występującego pod różnymi tytułami. Na stronie tytułowej podano tytuł uznany za właściwy, nazwę autora, tłumacza oraz autora przedmowy. Hasło główne rekordu w polu 100 zawiera ujednoliconą nazwę autora, hasła dodatkowe w polach 700 zawierają ujednolicone nazwy współtwórców wraz z określeniami współpracy. Tytuł ujednolicony dzieła występuje w polu 240. W takim przypadku w CKHW tworzy się dwa rodzaje rekordów khw: dla samego tytułu ujednoliconego oraz dla hasła złożonego z hasła osobowego i tytułu ujednoliconego. Poniżej dla ilustracji zamieszczono odpowiednie przykłady.

Pierwszy rekord khw:

010 \a t 99062344
 130 0 \a De imitatione Christi \l (pol.)
 530 0 \a De imitatione Christi
 667 \a Thomas a Kempis (ca 1380-1471).

Drugi rekord khw:

010 \a n 96000276
 100 0 \a Thomas a Kempis \d (ca 1380-1471). \t De
 imitatione Christi \l (pol.)
 400 0 \a Thomas a Kempis \d (ca 1380-1471). \t O
 naśladowaniu Chrystusa
 670 \a O naśladowaniu Chrystusa / Tomasz a Kempis.
 - Warszawa, 1999.

PRZYKŁAD 2

020 \a 8370331157
 100 1 \a Shakespeare, William \d (1564-1616).
 240 10 \a Much ado about nothing \l (pol.)
 245 00 \a Wiele hałasu o nic ; \b Wieczór Trzech Króli
 albo Co chcecie / \c William Shakespeare ; przeł.
 Stanisław Barańczak ; [posł. Josephine Waters Bennett,
 Charlesa T. Prouty'ego].
 260 \a Poznań : \b "W Drodze", \c 1994.
 300 \a 333, [3] s. ; \c 20 cm.

- 700 1 \a Prouty, Charles Tyler. \e Pośl.
 700 1 \a Waters Bennett, Josephine. \e Pośl.
 700 1 \a Barańczak, Stanisław \d (1946-). \e Tł.
 700 12 \a Shakespeare, William \d (1564-1616). \t
 Twelfth Night \l (pol.)

Następny przykład dotyczy dwóch współwydanych dzieł należących do literatury pięknej. Utworom tym nie nadano tytułu wspólnego, dlatego ich tytuły wymieniono wraz z oznaczeniem odpowiedzialności w pierwszej strefie opisu bibliograficznego. Nazwa autora stanowi hasło główne rekordu bibliograficznego w polu 100. W polu 240 podano tytuł ujednoczony pierwszej pracy, tytuł drugiej pracy, także w formie ujednoczonej, występuje w polu 700 poprzedzony hasłem osobowym.

PRZYKŁAD 3

- 020 \a 8388787055
 111 2 \a Sobór Watykański \n (2 ; \d 1962-1965).
 240 10 \a Declaratio de educatione christiana \l (pol.)
 245 00 \a Gravissimum educationis : \b Deklaracja o
 wychowaniu chrześcijańskim : (Sobór Watykański II).
 246 30 \a Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim
 260 \a Poznań : \b Oficyna Współczesna, \c 2001.
 300 \a 13, [3] s. ; \c 21 cm.
 440 0 \a Rodzina Bogiem Silna
 500 \a Przedruk za: Sobór Watykański II, konstytucje,
 dekrety, deklaracje.
 Wydaw. Pallotinum, Poznań 1968, ss. 313-324.

Przykład dotyczy oficjalnego dokumentu Kościoła Katolickiego zawierającego postanowienia Soboru Watykańskiego II. Na stronie tytułowej podano tytuł łaciński, tytuł deklaracji w języku polskim oraz nazwę soboru ujętą w nawiasy okrągłe. U dołu strony tytułowej podano także tytuł serii i dane wydawnicze.

Zgodnie z odpowiednim postanowieniem normy PN-N-01230:2001 (*Hasło opisu bibliograficznego. Hasło korporatywne*), rekord posiada hasło główne w polu 111. Zawiera ono ujednoczoną nazwę soboru. Dokumenty soborowe są wydawane w wielu

językach, dlatego tytuł opisywanego dokumentu podano w formie ujednoliconej w polu 240.

W polu 440 występuje ujednolicony tytuł serii, taki sam jak na stronie tytułowej.

PRZYKŁAD 4

```

100 1    \a Dumas, Alexandre \d (1802-1870 ; \c ojciec).
240 10   \a Ange Pitou \l (pol.)
245 00   \a Anioł Pitou. \n T. 1 /\c Aleksander Dumas
         (ojciec) ; [przeł. Józef Brodzki].
260      \a Łódź : \b Wydaw. Łódzkie, \c 1958.
300      \a 355 s. ; \c 21 cm.
490 1    \a Pamiętniki lekarza / Aleksander Dumas
         (ojciec)
700 1    \a Brodzki, Józef \d (1886-1964). \e Tł.
800 1    \a Dumas, Alexandre \d (1802-1870 ; \c ojciec). \t
         Mémoires d'un médecin \l (pol.)

```

Kolejny przykład dotyczy książki wielotomowej. Powyższy rekord zawiera opis pierwszego tomu znanej powieści wielotomowej autorstwa *Aleksandra Dumas*. Autor zatytułował całość książki wielotomowej *Mémoires d'un médecin*, tytuł ten wydawca zamieścił w języku polskim na okładce - *Pamiętniki lekarza*. Poszczególne części mają własne tytuły, które są niezależne (wyróżniające) od tytułu całości, dlatego tytuł pierwszego tomu wraz z oznaczeniem części podano w pierwszej strefie opisu bibliograficznego. Tytuł ten w formie ujednoliconej podano w polu 240. Hasło główne rekordu zawiera nazwę autora opisywanej części.

Tytuł całości w formie występującej w książce wraz z nazwą autora przejęto do pola 490; jest to forma nie do wyszukiwania. Forma do wyszukiwania występuje w polu 800. Pole to zawiera hasło złożone z hasła osobowego i ujednoliconego tytułu całości książki wielotomowej. Hasło złożone łączy w katalogu zautomatyzowanym opisy poszczególnych części książki wielotomowej.

PRZYKŁAD 5

020 \a 8322806922
040 1 \a latpol \h lat
100 0 \a Tomasz z Akwinu \c (św. ; \d 1225-1274).
240 10 \a Quaestiones disputatae de veritate \l (łac., pol.)
245 00 \a Quaestiones disputatae de veritate = \b Dyspu-
ty problemowe o prawdzie / \c S. Thomae
Aquinatis ; tł. Aleksander Białek ; tekst sprawdzili
i popr. Mieczysław A. Krąpiec, Andrzej
Maryniarczyk ; red. nauk. A. Maryniarczyk.
246 31 \a Dysputy problemowe o prawdzie
246 14 \a De veritate
246 14 \a O prawdzie
260 \a Lublin : \b Redakcja Wydawnictw KUL, \c 1999.
300 \a 248 s. ; \c 24 cm.
490 1 \a Dzieła św. Tomasza z Akwinu : przekład,
studia, komentarz / Katolicki Uniwersytet
Lubelski. Wydział Filozofii.
504 \a Bibliogr. s. 243-248.
546 \a Tekst część. równol. łac. i pol.
700 1 \a Białek, Aleksander. \e Tł.
700 1 \a Krąpiec, Mieczysław Albert \d (1921-). \e
Oprac.
700 1 \a Maryniarczyk, Andrzej \d (1950-). \e Oprac.
800 1 \a Tomasz z Akwinu \c (św. ; \d 1225-1274). \t
Dzieła św. Tomasza z Akwinu

Powyższy przykład dotyczy także książki wielotomowej. Rekord bibliograficzny zawiera opis jednej z części wydawnictwa wielotomowego (nie dzieła wielotomowego). Tytuł całości - *Dzieła św. Tomasza z Akwinu* - utworzono w procesie wydawniczym aby połączył poszczególne części.

Na stronie tytułowej występuje wyróżniający tytuł części w języku łacińskim i polskim. Tytuł łaciński jest tytułem oryginału. Również tekst książki jest w tych dwóch językach (uwaga o języku w polu 546), dlatego pierwszy z tytułów uznano za właściwy a drugi podano jako równoległy. Tytuły te zapisano w polu 245 w

odpowiedniej kolejności; w oznaczeniu odpowiedzialności wymieniono na pierwszym miejscu autora, następnie licznych współtwórców. Nazwa autora części stanowi hasło główne w polu 100. Tytuł ujednolicony części podano w polu 240. Tytuł ten ma taką samą formę jak tytuł właściwy, ale książka zawiera tekst w języku innym niż język oryginału, dlatego użyto pola 240.

Warianty tytułu właściwego: tytuł równoległy i tytuły z okładki książki podano w polach 246, a to umożliwi wyszukanie opisu przez te tytuły.

Tytuł całości wydawnictwa wielotomowego wraz z dodatkiem do tytułu przejęto z książki do pola 490; nie jest to forma do wyszukiwania. Formę do wyszukiwania zawiera pole 800. Na pierwszym miejscu występuje ujednolicona nazwa autora wszystkich części, następnie tytuł wydawnictwa wielotomowego w formie występującej w książce. Tytuł, który wydawca nadaje wszystkim częściom nie podlega ujednolicaniu.

PRZYKŁAD 6

```
020      \a 8307021693035
100  1    \a Šalamov, Varlam Tichonovič \d (1907-1982).
245  0 0  \a Procurator Judei i inne opowiadania / \c
          Warłam Szalamow ; wyboru dokonał Lech Budrecki ;
          przeł. Maria Kotowska, Zbigniew Podgórzec, Adam
          Pomorski.
260      \a Warszawa : \b Czytelnik, \c 1991.
300      \a 365, [2] s. ; \c 20 cm.
500      \a Wybór z : "Kolymskie rasskazy" 1978 [etc.].
700  1    \a Budrecki, Lech \d (1930- ). \e Oprac.
700  1    \a Kotowska, Maria \d (1932- ). \e Tł.
700  1    \a Podgórzec, Zbigniew \d (1935- ). \e Tł.
700  1    \a Pomorski, Adam. \e Tł.
```

Kolejny przykład dotyczy przypadku, gdy przedmiotem opisu jest książka, której część tytułu właściwego zajmuje tytuł pojedynczego utworu. Najczęściej tego rodzaju tytuły powstają w procesie wydawniczym, kiedy wydaje się np. zbiór krótkich opowiadań czy nowel. W takim przypadku nie tworzy się tytułu

ujednoliconego w celu użycia go w polu 240. Jeżeli jednak wiadomo na pewno, że sam autor tak zatytułował swoje dzieło, to należy utworzyć tytuł ujednolicony. Przykładem może być książka pod tytułem *Tajfun i inne opowiadania*, którą sam autor – *Joseph Conrad* – zatytułował: *Typhoon and other stories*.

PRZYKŁAD 7

```
020          \a 8477272247
100  1       \a Gombrowicz, Witold \d (1904-1969).
240  10      \a Ferdurke \l (kataloński)
245  00      \a Ferdurke / \c Witold Gombrowicz ; trad.
              d'Anna Rubió i Jerzy Sławomirski.
260          \a Barcelona : \b Quqders Crema, \c 1998.
300          \a 378, [1] s. ; \c 21 cm.
440  0       \a Biblioteca Mínima \v 65
700  1       \a Rubió, Anna. \e Tł.
```



```
020          \a 8308028918
100  1       \a Gombrowicz, Witold \d (1904-1969).
245  00      \a Ferdurke / \c Witold Gombrowicz.
260          \a Kraków : \b Wydaw. Literackie, \c 1997.
300          \a 285, [3] s. ; \c 20 cm.
440  0       \a Lekcja Literatury
500          \a Tekst oparto na wyd.: Dzieła. T. 2, Wydaw.
              Literackie, Kraków 1986.
504          \a Bibliogr. prac o Ferdurke s. 283-284.
700  1       \a Jarzębski, Jerzy \d (1947- ). \e Przedm.
700  1       \a Zawadzki, Andrzej \c (literatura). \e Przedm.
```

W tym przykładzie zestawiono dwa rekordy bibliograficzne, aby pokazać stosowane rozwiązania, kiedy tytuł właściwy jest taki sam jak tytuł ujednolicony.

W pierwszym przykładzie występuje pole 240, bo język tekstu jest inny niż język oryginału. W drugim rekordzie pole 240 nie występuje, bo język tekstu jest taki sam jak język oryginału.

PRZYKŁAD 8

020		\a 8310098537
100	1	\a Montgomery, Lucy Maud \d (1874-1942).
240	10	\a Emily climbs \l (pol.)
245	00	\a Emilka szuka swojej gwiazdy / \c Lucy Maud Montgomery ; tł. Ewa Horodyska.
260		\a Warszawa : \b "Nasza Księgarnia", \c 1994.
300		\a 301, [3] s. ; \c 21 cm.
500		\a Stanowi cz. 2 cyklu, cz. 1 pt. : Emilka z Księżycowego Nowiu.
700	1	\a Horodyska, Ewa \d (1964-). \e Tł.
020		\a 8303029487
100	1	\a Montgomery, Lucy Maud \d (1874-1942).
240	10	\a Emily climbs \l (pol.)
245	00	\a Emilka dojrzewa / \c Lucy Maud Montgomery ; tł. Maria Rafałowicz-Radwanowa.
250		\a Wyd. 3.
260		\a Poznań : \b Krajowa Agencja Wydawnicza, \c [ca 1994].
300		\a 286, [2] s. ; \c 20 cm.
500		\a Stanowi cz. 2 cyklu, cz. 1 pt. : Emilka ze Srebrnego Nowiu.
700	1	\a Rafałowicz-Radwanowa, Maria. \e Tł.

Przykład dotyczy dwóch książek dla młodzieży, które zostały przetłumaczone z języka angielskiego. Tytuły właściwe podane w polu 245 są różne, natomiast tytuły oryginału występujące w książkach są takie same pod względem formy i wskazują, że przedmiotem opisu jest to samo dzieło. W takim przypadku należy zastosować pole 240 zawierające tytuł ujednolicony; w katalogu tytuł ten umożliwi wyszukanie obydwu pozycji.

Tytuł ujednolicony podany w polu 240 pokrywa się pod względem formy z tytułem oryginału, dlatego tytułu oryginału nie powtórzono w innym polu rekordu bibliograficznego.

PRZYKŁAD 9

```

020      \a 8370973353
100  0    \a Hieronim \c (św. ; \d ca 340-ca 420).
240  10   \a In Ionam \l (pol.)
245  00   \a Komentarz do Księgi Jonasza / \c Św.
          Hieronim ; wstęp biblijny Stanisław Gądecki ; wstęp
          patrystyczny, przekł. i oprac. Ludwik Gładyszewski.
246  1    \i Tyt. oryg.: \a Commentarius in Ionam
246  1    \i Tł. z: \a Commentaire sur Jonas
260      \a Kraków : \b Wydaw. WAM - Księża Jezuici, \c
          1998.
300      \a 148, [4] s. ; \c 23 cm.
440  0    \a Źródła Myśli Teologicznej \v 8
500      \a Indeks.
504      \a Bibliogr. s. 55-80.
700  1    \a Gądecki, Stanisław \d (1949- ). \e Wstęp
700  1    \a Gładyszewski, Ludwik \d (1932- ). \e Tł.

```

Ostatni przykład dotyczy opisu *Komentarza do Księgi Jonasza*, którego autorem jest święty Hieronim. Nazwa autora oraz nazwy współtwórców występują na stronie tytułowej. Na stronie redakcyjnej podano tytuł oryginału w języku łacińskim oraz tytuł wydania w języku francuskim, które było podstawą tłumaczenia na język polski. Tytuł ujednolicony dzieła jest krótszy w porównaniu z tytułem oryginału, dlatego w rekordzie bibliograficznym występują oba tytuły. Pierwszy w polu 240, drugi w polu 246. Pole 246 powtórzono, aby umieścić w nim tytuł stanowiący podstawę przekładu. Tytuły w polach 246 poprzedza odpowiednie wyrażenie wprowadzające uwagę widoczną na ekranie karty katalogowej. Wszystkie tytuły dzieła są elementem wyszukiwania w katalogu zautomatyzowanym.